

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-07-82S

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

SYLLABUS

<i>Вступ до спеціальності</i>	<i>Introduction to Specialty</i>	
Шифр за ОП	ОКФП 1.	Code in Degree Programme
Освітній рівень: бакалаврський (перший)	Level of Education: Bachelor's (first)	
Галузь знань Гуманітарні науки	03	Field of Knowledge: Humanities
Спеціальність Культурологія	034	Field of Study: Cultural Studies
Освітня програма Креативна та цифрова культура	Degree Programme: Creative and Digital Culture	

РІВНЕ – 2023

Силабус навчальної дисципліни **Вступ до спеціальності** для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою **Креативна та цифрова культура, 034 Культурологія**. Рівне. НУВГП. 2023. 14 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/21004>

Розробниця силабусу: Сарнавська О.В., к. філос. н., доцентка кафедри філософії та культурології, доцентка.

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "1" вересня 2023 року

Завідувачка кафедри: Шадюк Т.А., к. філос. н., доцентка кафедри філософії та культурології, доцентка.

Керівниця (гарант) ОП: Коберська Т.А., доцентка кафедри філософії та культурології, доцентка.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 3 від "27" вересня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Ковшун Н. Е., д. екон. н., професорка

Попередня версія силабусу 06-07-39S
<https://ep3.nuwm.edu.ua/25041/>

© Сарнавська О. В.,
2023© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Креативна та цифрова культура
Спеціальність	034 Культурологія
Рік навчання, семестр	1рік/1семестр денна форма навчання 1рік/1семестр заочна форма навчання
Кількість кредитів	3 кредити
Лекції:	16 год - денна форма навчання 2 год – заочна форма навчання
Практичні заняття:	16 год – денна форма навчання 8 год – заочна форма навчання
Самостійна робота:	58 год - стаціонарна форма навчання 80 год - заочна форма навчання
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна, заочна
Форма підсумкового контролю	залік

Мова викладання

українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА

Лектор

Сарнавська Оксана В'ячеславівна, к.
філос. н.,
доцентка кафедри філософії та
культурології

Вікіситет

[Сторінка](#)

<http://surl.li/qacwn>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0001-9507-3621>

Як комунікувати

o.v.samnavska@nuwm.edu.ua

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни
в системі MOODLE

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1867>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Актуальність навчальної дисципліни полягає у тому, що сучасна молода людина має розуміти культурологію як соціогуманітарне знання, усвідомлювати філософські, психологічні та мистецькі аспекти феномену культури. Навчальна дисципліна "Вступ до спеціальності" є пропедевтичною у культурології й вивчає та досліджує культурологічну ситуацію від минулого до сучасності з означенням тенденцій і перспектив її розвитку. У межах програми передбачено ознайомлення студентів із основними проблемними блоками, що будуть викладатися їм у майбутньому в рамках культурологічних дисциплін. Важливою є робота по усвідомленню та розумінню словника культурології.

Даний курс пропонує ґрунтовний теоретичний аналіз сутності філософської та суспільно-історичної природи та феномену культури, знайомить з основними методологічними основами культурології, її міждисциплінарним полем співпраці, основними культурологічними концепціями, філософсько-культурологічними ідеями її розгортання в площині історії, а також сучасних культурних парадигм глобалізованого та мультикультурного суспільства.

Метою викладання дисципліни є вивчення дисципліни є сприяння розвитку світоглядної, методологічної та комунікативної культури майбутніх фахівців-культурологів, формування знань й розуміння ситуації культури у світі та Україні, а також актуальних тенденцій розвитку сучасного культурології; осмислене використання

теоретичних й практичних знань у викладанні культурологічних дисциплін, оволодіння навичками щодо взаємодії сфери різних організацій культурного спрямування з мас-медіа, розв'язанні міжкультурних непорозумінь та налагодження діалогу з представниками різних культурних, громадських й державних організацій.

Основними завданнями навчального курсу є

формування системи знань про культуру як специфічний спосіб людського існування, ознайомлення із закономірностями розвитку культури у її глобальному та локальному вимірах, розуміння особливостей, суті та проблемності професії культуролога.

Покликання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1867>

Передумови вивчення

Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» є складовою частиною циклу фахової підготовки студентів за спеціальністю 034 «Культурологія». Даний предмет вивчається у першому семестрі першого курсу поряд із дисциплінами: «Світова культура», «Теорія, історія та практика дозвілля», «Українська державність і культура», «Міфологія» та є підґрунтям для вивчення дисциплін: «Теорія культури та соціальна філософія», «Методологія гуманітарного знання», «Культурна політика», «Антропологічні студії» тощо.

Компетентності

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 8. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК 2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.

ФК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

ФК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, віртуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК 7. Здатність обґрунтовувати рішення щодо врегулювання відносин у сфері культури на основі розуміння специфіки соціокультурних процесів.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 8. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

ПРН 10. Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, вивчати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.

ПРН 12. Обґрунтовувати, розробляти та реалізувати культурні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань.

ПРН16. Визначати, формулювати та аргументувати власну громадську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми лекційних занять:

1. Теоретичний та практичний виміри культурології як комплексної дисципліни. Особливості культурології України у часи випробування.

Опис теми: актуальність, мета та завдання культурології як сучасної галузі гуманітаристики, міждисциплінарність культурології: зв'язок з філософією, психологією, релігієзнавством, історією, мистецтвознавством тощо. Становлення культурології як галузі гуманітарного знання.

Культурологія під час війни та війна. Самоідентифікація української культурології.

ПРН 8, ПРН 12.

2. Культурологія як соціально-духовний феномен. Структура та функції культури.

Опис теми: культура як предмет філософського осмислення. Наукові підходи до тлумачення культури. предметне поле і завдання сучасних культурологічних досліджень, основні культурологічні концепції. Проблема соціокультурної динаміки.
ПРН 12, ПРН 16.

3. Онтологічні аспекти культури. Культура та природа, культура та цивілізація, еволюція культури.

Опис теми: співвідношення природного і культурного. Людина як продукт біологічної і культурної еволюції. Гармонізація взаємовідносин між людиною та природою. Культура та цивілізація. Типи та сутність цивілізацій.
ПРН 8, ПРН 12, ПРН 16.

4. Феноменологія культури. Релігія, філософія, політика, наука, художня культура.

Опис теми: релігія як феномен культури, релігійна свідомість, релігійні почуття, культ, обряд, молитва, релігійні організації, світові релігії, релігійна ситуація України.
Культура та політика. Політична культура.
Наука та техніка. Технології. Прогрес.
Феномен цифрової культури. Штучний інтелект як феномен культури.
Художня культура і мистецтво. Художня картина світу.
ПРН 8, ПРН 12, ПРН 16.

5 – 6. Генеза культури. Історичні форми культури: від ранніх форм культури до культури Нового часу.

Опис теми: основні особливості та критерії типології, ранні форми культури, культура збирання і полювання, неолітична революція і культура раннього землеробства. Мистецтво та ранні форми релігії. Особливості культури стародавніх шумерів, вавілонян. Феномен культури Месопотамії. Культура Стародавнього Єгипту. Феномен Сходу, Схід і Захід – дві світоглядні системи. Культура Стародавньої Індії. Культура Стародавнього Китаю.
Характерні риси та особливості Античності, періодизація античної культури, космоцентризм та антропоцентризм у світогляді античності. Демократія та ідея громадянства. Мистецтво античної культури. Античність та сьогодення. Формування Аполонійської та Діонісійської засад європейської культури.
Світоглядні засади середньовічної культури. Християнство. Іконопис як феномен східної християнської культури. Освіта. Лицарська культура. Романський та готичний стилі мистецтва.

Світоглядні засади Відродження, антропоцентризм, гуманізм, ідея свободи. Секуляризація. Італійське та Північне Відродження. Мистецтво Відродження.

ПРН 8, ПРН 10, ПРН 12, ПРН 16.

7. Культура світового співтовариства Нового часу. Сучасні культурні парадигми. Європейські цінності культури.

Опис теми:

Світоглядні засади Нового часу. Емпіризм та раціоналізм.

Механіцизм. Освіта та наука Нового часу.

Особливості культури Просвітництва. Світоглядні засади Просвітництва, ідеї рівності та свободи. Освіта доби Просвітництва. Енциклопедисти. Мистецтво Просвітництва. Бароко та рококо.

Культура в епоху промислового перевороту та соціокультурних зрушень. Світоглядні засади культури ХІХ століття. Ідея прогресу та техніки. Романтизм. Реалізм.

Культура та техніка. Культура та ідея прогресу.

Європейські цінності культури.

ПРН 8, ПРН 10, ПРН 12, ПРН 16.

8. Сучасні культурні парадигми. Європейські цінності та український вибір.

Опис теми:

Особливості культури ХХ століття, світоглядні засади культури ХХ - ХХІ століття. Філософія та мистецтво модерну та постмодерну. Сучасна культура. Глобалізм та глобалізація. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення. Мультикультуралізм. Інформаційне суспільство. Перспективи розвитку світової культури та місце культури України у цих процесах.

Культура поваги та толерантності.

Європейські цінності та український вибір. Самобутність та самодостатність української культури.

ПРН 8, ПРН 10, ПРН 12, ПРН 16.

З тематикою та змістом практичних занять можна ознайомитись тут:

06-07-213М Сарнавська О. В. (2023) *Методичні вказівки до практичних занять та з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Креативна та цифрова культура» спеціальності 034 «Культурологія» денної та заочної форм навчання.* [Методичне забезпечення]

А також за покликаннями:

<https://ep3.nuwm.edu.ua/28742/1/06-07-213%D0%9C.pdf>

Форми та методи навчання

Словесний (лекції, відповіді на запитання і опитування), інтерактивний (інтерактивні лекції з використанням мультимедіа), пояснювально-ілюстративний (лекції-презентації); проблемного викладу (дискусія, мозковий штурм); метод практичної роботи (практикуми, робота в групах); метод кейсів (аналіз проблемних ситуацій, професійне моделювання); візуальний (формальний аналіз твору мистецтва); пошуковий (опрацювання мультимедійних матеріалів з обговоренням); дослідницький (написання есе, тез доповідей); частково-дистанційний (самостійна робота); проектний (культурно-мистецькі проекти).

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук; програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет; Facebook, Instagram, Viber, Telegram, ChatGPT; система дистанційного навчання Moodle.

Порядок оцінювання ПРН

Успішному складанню іспиту з дисципліни передуює опанування теоретичного матеріалу та виконання практичної (самостійної, аудиторної, індивідуальної, дистанційної) роботи.

Результати вчасно пройденого проміжного контрольного тестування (модуль 1, модуль 2) можуть бути зараховані як підсумковий контрольний тест (залік). За бажанням студента покращити підсумкові результати курсу, оцінки за модулі можуть бути скасовані і студент має право скласти винятково екзамен, де має змогу отримати певну кількість балів, виходячи з максимальної кількості, що дорівнює сумі балів за модулі – 40.

Перелік критеріїв оцінювання:

- 60 балів – за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять та самостійну роботу;

- 40 балів – модульні контролю (МК1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів).

Усього 100 балів. Підсумковий контроль – залік, екзамен, екзамен.

Критерії оцінювання, детальний розподіл балів та шкала оцінювання наведена на сторінках навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1867>

Модульний контроль проходить у формі тестування на платформі системи Moodle через ННЦНО. У тесті передбачено 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,5 балів (10 балів), рівень 2 – 4 запитання по 1 балу (4 бали), рівень 3 – 6 запитань по 1 балу (6 балів). Усього – 20 балів.

Оцінка автоматично генерується в середовищі Moodle, фіксується викладачем в електронному журналі дисципліни і контролюється деканатом.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна:

1. Білик А., Думасенко С. Мистецтвознавство ХХ ст. Хрестоматія-Довідник. Одеса, Гельветика, 2021. 424 с.
2. Буравченкова С., Тюрменко І., Коб Є., Рудик П. Культурологія: теорія та історія культури. Центр учбової літератури, 2019. 368 с.
3. Годж, С'юзі. Коротка історія мистецтва. Львів, Видавництво Старого Лева, 2021. 224 с.
4. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. За загальною редакцією Стівена Фармінга. Харків, Vivat, 2021. 576 с.
5. Коневич, Ольга. Культурологія. Тернопіль, Bohdan Books, 2022. 88 с.
6. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура. Київ, Центр учбової літератури, 2019. 584 с.
7. Левчук Л., Панченко В., Шинкаренко О. Історія світової культури. Центр учбової літератури, 2021. 400 с.

Допоміжна:

8. Культуротворчі виміри людини у сучасному універсумі. Ліра-К, 2019. 380 с.
9. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури. Том 1. 2021. 292 с.
10. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури. Том 2. 2021. 278 с.
11. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури. Том 3. 2021. 180 с.
12. Рафальський О. О., Калакура Я. С., Коцур В. П., Юрій М. Ф. Антропологічний код української культури і цивілізації. У 2-х кн. Кн.1. К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2020. 432 с.
13. Сабадаш Ю. С. Культурологія. Ліра-К, 2021. 216 с.
14. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М. Культурологія. Практикум. Ліра-К, 2022. 118 с.
15. Сучасна культурологія. Актуалізація теоретико-практичних вимірів. Редактор Сабадаш Ю. С. Ліра-К, 2019. 307 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Learning About Art - Google Arts & Culture. [Ел. ресурс]. Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/project/learning-art>
2. Modern and Contemporary Art. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.metmuseum.org/about-the-met/collection-areas/modern-and-contemporary-art>
3. Науковий журнал «Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journals.uran.ua/visnyknaakkim>
4. Збірник наукових праць «Культурологічна думка» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.culturology.academy/>
5. Альманах «Культура і сучасність» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journals.uran.ua/kis>
6. «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.apfn-journal.in.ua/avtoram>
7. Музеї Ватикану [Електронний ресурс]. Режим доступу: museivaticani.va
8. Галерея Уффіці (Флоренція) [Електронний ресурс]. Режим доступу: uffizi.it
9. Лувр [Електронний ресурс]. Режим доступу: louvre.fr/en/visites-en-...
10. Британський музей [Електронний ресурс]. Режим доступу: britishmuseum.org
11. Музей Прадо [Електронний ресурс]. Режим доступу: museodelprado.es/the-collect..
12. Національний художній музей України [Електронний ресурс]. Режим доступу: old.namu.kiev.ua
13. Музей мистецтв ім. Ханенків, Київ [Електронний ресурс]. Режим доступу: khanenkomuseum.kiev.ua
14. Victoria Museum (Приватний музей історичного костюма та стилю Вікторії Лисенко) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://victoriamuseum.com.ua/>
15. Музей сучасного українського мистецтва Корсаків [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://msumk.com/>
16. Музей східного і західного мистецтва, Одеса [Електронний ресурс]. Режим доступу: museum.odessa.ua
17. Національний музей ім. Шептицького у Львові [Електронний ресурс]. Режим доступу: nml.com.ua
18. Харківський художній музей [Електронний ресурс]. Режим доступу: artmuseum.kh.ua
19. Державний історико-культурний заповідник міста Острога [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ostrohcastle.com.ua/>
20. [Україна поруч](#). Проект, присвячений збереженню українського мистецтва й культури [Електронний ресурс].

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість брати участь у виконанні індивідуальних завдань науково-дослідницького характеру, виступати із результатами досліджень на студентських

наукових конференціях, засіданнях круглого столу, а також можуть бути долучені до написання та опублікування есе, наукових статей із тематики курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем.

За усі види робіт студенти отримують додаткові бали. Крім того, додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих в неформальній та інформальній освіті згідно Положення <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/> про неформальну освіту.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання долучено досвід роботи стейкхолдерів, чії практичні напрацювання використовуються в розробці дисципліни, зокрема використовуються матеріали музеїв та арт-галерей. Вдосконаленню змісту дисципліни сприяють також метод-семінари кафедри філософії та культурології. Викладач цього курсу має практичний досвід організації практичної підготовки та культурно-освітніх заходів, що сприяють засвоєнню теоретичного матеріалу курсу. Для ознайомлення з ними пропонується відвідати [сторінку кафедри](#) філософії та культурології на платформі соціальної мережі.

Правила академічної доброчесності

Виконані навчальні завдання можуть бути самостійно перевірені здобувачами на виявлення текстових запозичень через університетську платформу [MOODLE](#).

Здобувачам не дозволяється списувати чи копіювати чужі проєкти – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, недопущення роботи до захисту та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. За умови об'єктивних причин пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1867>

Здобувачі без обмежень можуть використовувати на заняттях мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно або раз на два роки, враховуючи актуальні методичні розробки викладача, міжнародний досвід викладання та наукові дослідження, а також зміни у Освітньо-професійній програмі «Креативна та цифрова культура».

Автор
доцент.

Сарнавська Оксана В'ячеславівна, к. філос. н.,

Автор
Доцент

Оксана САРНАВСЬКА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №411
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00